

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Boeken

Lacan in translation

Bespreking van

Jacques Lacan (2002/2006). *Écrits — The first complete edition in English*. Vertaling: Bruce Fink, i.s.m. Heloise Fink en Russell Grigg. New York/Londen: Norton. ISBN 978 0 393 06115 4, 878 pp., £ 30,-

ANTOINE MOOIJ

Het verschijnen van de volledige vertaling van de *Écrits* van Lacan in het Engels is een belangrijke gebeurtenis. De vertaling is van de hand van Bruce Fink, die zeer goed ingevoerd is in het lacanisme. Thans ligt een tweede, ongewijzigde herdruk voor van de eerste uit 2002. Lacan werd en wordt toenemend in vertaalde vorm gelezen, waarbij het Engels natuurlijk de voorrangstaal is. Er bestond al, sedert 1977, een vertaling van een selectie uit de *Écrits* van de hand van Sheridan: *Lacan — Écrits — A selection*. Dat was tot voor kort de voornaamste bron van 'Lacan in het Engels'. Er was nogal wat kritiek op die vertaling, zoals te verwachten. Wie weleens geprobeerd heeft Lacan te vertalen, weet dat zoiets bijzonder moeilijk en tijdrovend is. Naar mijn ervaring valt de grammaticale onbeslisbaarheid nog wel mee, maar blijft er dan nog veel ruimte voor de uiteindelijke formulering. Wat bij de vertaling snel verloren gaat, is de cadans van de zin.

Het beoordelen van een vertaling van het 'Frans van Lacan' naar hedendaags Engels is, voor wie geen *native speaker* in beide talen is, onmogelijk. Voor een echt adequate beoordeling is een grote vertrouwdheid met het Engels maar ook met het Frans vereist. Om toch een indruk te krijgen heb ik een beperkt aantal steekproeven genomen.

Fink blijkt een zorgvuldige vertaling te bieden. Deze lijkt bij de gekozen passages soms net iets preciezer dan bij de ernaast gelegde vertaling van Sheridan, hoewel een vergelijkend oordeel over deze twee vertalingen hier niet op zijn plaats is. Maar de zorgvuldigheid treft wel. Bovendien heeft Fink negentig pagina's verklarende en toelichtende eindnoten toegevoegd, waarin hij ook soms discussieert met andere vertalingen. Deze noten dragen zeker bij, zo bleek mij, aan de begrijpelijkheid ook van reeds vertrouwde teksten. De algemene indruk ontstaat en beklift dat Fink zeer zorgvuldig te werk is gegaan en dat zijn vertaling een nieuwe mijlpaal vormt in de receptie van Lacan. 'Lacan in translation', jazekeer, maar niet 'lost in translation'. Het is een goede vertaling, waarin Lacan niet kopje onder gaat.

Empathie

Bespreking van

Stefano Bolognini (2006). *L'empathie psychanalytique*. Ramonville Saint-Agne: Eres. ISBN 978 2 7492 0569 4, 238 pp., € 23,-

Stefano Bolognini (2004). *Psychoanalytic empathy*. Londen: Free Association Books. ISBN 978 1 85343 723 6, 191 pp., £ 18,95

MARC HEBBRECHT

'Empathie' is etymologisch afkomstig van het Griekse 'en' en 'patheia' en betekent 'aangedaan zijn door wat er in een ander gebeurt'. Het gaat vooral om het opdoen van gevoelsmatige kennis: het delen en ervaren van de gevoelens van de ander. Het is een